

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Naprejš, Krško.

I-26. Vodstvo državne
licejske knjižnice
Ljubljana

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din,

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din
Malloglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din
Dopise frankirajte in podpisajte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste.

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Predavanje na IV. internacionalnem kongresu proti nikotinu,

ki se je vršil 21. julija t. l. v Gradcu.

Prijavil sem se kongresu kot zastopnik jugoslovanske akademske abstinentne organizacije v Gradcu, kot zastopnik graške lože »Hobes Ziel« in kot dopisnik jugoslovanskih abstinentnih listov in sem tam izjavil sledeče:

»Blizamo se koncu protitobačnega kongresa. Čas je, da pregledamo naše dosedanje delo in da sumiramo: Kaj moremo in kaj moramo doseči za naše narode? Vse!

Sedanji kongres je napravil name vtis, kakor da bi bil na kakšnem antialkoholnem kongresu. kateri si je nadel specialno nalogo: premočrati tobako vprašanje. Nič čudnega ni to. Saj je ravno današnji kongresni dan namenjen mladini! A naši abstinentni mladini je breztabačnost sama ob sebi razumljiva. Kako bi izgledalo, če bi se trezna mladina udajala kakšnemu strupu, na pr. tobaku? 70.000 »Mladih junakov« v slovenskih osnovnih šolah, 15.000 jugoslovanske srednješolske mladine iz »Savza Trezvene Mladeži«, 4—5000 jugoslovanskih skavtov hoče biti vzgojenih brez alkohola in brez nikotina! Od naše graške jugoslovanske abstinentne akademske organizacije sta med 21 člani samo 2 kadilci!

Po rezultatih sedanjega kongresa vemo, da si skrajša tobakar življenje povprečno za 7—8 let. Po angleški statistiki je življenje alkoholika-zmernika v primeri z abstinentom za 10—20 let krajše. Če pa primerjamo pijanca z abstinentom, mislim, da skrajša alkohol življenje poprečno za 20—40 let. Po breztabačni in brezalkoholni mlečnorastlinski hrani, se je Hindheideju posrečilo v velikanskem danskem prehranbenem poskusu 1917-18. leta, zmanjšati med moškimi od 25.—65. leta splošno umrlivost za 34%. V enem samem poskusnem letu za 35%! Podaljšal je življenje ljudem najdelavnejše in najproduktivnejše dobe!

Poglejmo še k tuberkulozi.

Čuli smo, da ustvarja nikotin ugodna tla tuberkulozi ali dispoziiciji za tuberkulozo. I alkohol ustvarja dispoziicijo za tuberkulozo. Američanom se je posrečilo, da s prohibicijo v par letih zmanjšajo število tuberkuloznih skoro za polovico. To nam potrjujejo tudi Kernovi živalski eksperimenti i. dr. Če bi Jugoslavija in Avstrija šli za ameriškim vzgledom, potem bi se v par letih zmanjšalo število tuberkuloznih v Jugoslaviji za 3/4 milijona, v Avstriji za 400.000 slučajev! Skupaj z odpravo nikotinizma bi dosegli še večje uspehe v borbi proti tuberkulozi! Hindheideju se je posrečilo, da je zmanjšal v velikem danskem prehranbenem eksperimentu umrlivost za epidemične bolezni in za tuberkulozo v

enem samem letu pri moških za 25%, pri ženskah za 13% (starost od 25.—65. leta).

Vidimo torej, da so antialkoholno, antinikotinsko in tudi vegetariansko gibanje samo delas gibanja velikega splošnegareformnega gibanja. Znanstvo je imelo na našem kongresu glavno besedo. Mi zahtevamo uresničenje in izvedbo znanstvenih rezultatov. Mi zahtevamo, da znanstvo ne ostane med znanstveniki, da znanstvo ne sme ostati mrtva črka ali mrtva beseda, temveč mora služiti človeštvu in za človeštvo. Kajti drugače so znanstvo, znanstveniki in znanstvene institucije izgubile eksistenčno upravičenost.

Znanstvu bomo pa pripomogli do veljave samo z organizacijo, z organizirano propagando, a največ z osebnim vzgledom v organizaciji in izven nje. Organizacija je kultura. Brez organizacije ni kulture. Najboljša je pozitivna organizacija, kakor so to na primer naše abstinentne organizacije.

Danes je mladinski dan kongresa. Zato javljamo danes vsemu svetu našo zahtevo po vzgoji in samovzgoji vzgojiteljev, posebno izobraženih poklicnih vzgojiteljev! Ali smemo zaupati vzgojo naših otrok vzgojitelju pivcu in kadilcu? Ne, nikakor ne! Da, ugotoviti moram celo po lastnih opaznanjih, da se dijaštvo naših organizacij (di vzgojiti svojega vzgojitelja. Ali ni to narobe prav? Ko sem nekoč pod psevdonimom napisal članek »O vzgoji brez alkohola in brez nikotina v polpreteklosti«, me je moj nečdanji profesor prav nesramno instiliral na cesti. Zakaj? Spoznal je v članku svoje lastne nerodnosti. Namesto, da bi bil zadovoljen, da bi se na napakah starejših gospodov mlajši učili, se je jezil. Kaj hočemo, takšno je tobakarjevo mišljenje.

Ponavljam: zahtevamo splošno življenjsko reformo!

F. Mikič.

Razno.

Kolkovanje železniških reklamacijskih vlog. Zakon in pravilnik o taksah nikjer izrecno ne omenjata, katere vloge na železniška oblastva so proste kolkovine, ampak le izrecno poudarjata, da so neke vloge kolkovine proste samo, če jih vlagajo osebe iz inostranstva. Iz tega se je v praksi sklepalo, da so vloge tustrancev na železniška oblastva brezpopojno zavezane kolkovini. Na iniciativo Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani je sedaj generalna direkcija posrednih davkov z razpisom z dne 19. julija 1914, št. 763 izdala tolačenje, da niso zavezane taksi po tar. postavki tudi vloge, katere se pošiljajo iz tustranstva direkcijskim državnim železnice če v njih prosiš za pojasnilo o pogojih in višini tarifnih postavk za razne pošiljke. — Istotako niso zavezane omenjeni taksi vloge, katere vsebujejo reklamacije za poškodovano ali izgubljeno blago, reklamacije zaradi prekoračenja predajnega roka in povračilo za preveč ali pomotoma pobrano vozarino.

pešcev, konjnikov in topničarjev, in katera je bila znana v javnosti z imenom Smithers Detective Agency. Tekom velike stavke premogarjev mu je državna vlada brez malega poverila vodstvo milice; takrat se je proslavil, ko je ukazal streljati s strojnimi in šotorno naselbino stavkarjev, napolnjeno z ženami in otroki. Ta čin ga je spravil pred vojno sodišče — toda bil je oproščen in nobena civilna veleporota ga ni mogla več obtožiti. Zanj ni bilo vislic. Ko je prišla vojna, je avtomatično prešel iz državne milice v narodno armado, v kateri je hitro zaslovel kot zelo sposoben častnik in strog disciplinar.

Prvi poročnik Olsen je bil pomočnik v trgovini s špecerijskim blagom. Stopil je v častniško šolo, in ker je hrepenel po povišanju, je mislil in govoril le to, kar so mislili in govorili njegovi predstojniki. To velja tudi o kapitanu Cushingu, ki je bil mlad in dobrodušen bančni uradnik z lepo ženo in kateri je navadno zapravljal svojo plačo par mesecev prej, predem jo je dobil. Peti častnik, poročnik Gannet, je največ govoril iz razloga, ker je bil Francetov poveljnik in ker je vodil preiskavo. Razpravljaj je o stvari z majorjem Prenticem, sodnim tožiteljem, in s kapitanom Ardnerjem, mladim vojaškim advokatom, ki je nastopil v ulogi formalnega zagovornika Franceta. Trojica se je strinjala, da je obtožba zelo težka. Boljševiška propaganda se je pojavila v ameriški ekspediciji in seveda jo

Prepoved shodov na Hrvaškem še ni izrecno dvignjena, vseeno pa so priredili Radičevci v nedeljo dva javna ljudska shoda. In oblasti »molče trpe«. Proti Radiču bi se seveda vsako drugačno »trpljenje« slabo obneslo.

V Peči so ustoličili novega pravoslavnega patriarha. Imenuje se Dimitrij. Kaj takega se v 20. stoletju še vedno godi! No, to je buržujsko. Ljubljanski, po klerikalni milosti vladni komisar dr. Perič je ob tej priliki poslal v Peč lep telegram, v katerem se patriarhu klanja v imenu »vse ljubljanske občine«. In to je socialistično! Treba si bo sploh prirediti zbirko vseh lepih telegramov, ki jih je dr. Perič kdaj komu poslal. To bo zanimiva knjiga o neke sorte socializmu v Sloveniji 20. stoletja!

Kmetijski minister je določil kot podporo za kraje, ki so trpeli radi toče in povodnji, nov milijon dinarjev in 59 vagonov žita. Slovenija dobi od tega 200.000 Din in 8 vagonov, v enakih delih za ljubljansko in mariborsko oblast. Nadaljnje podpore sledijo.

Škoda, ki so jo letošnje povodnji napravile v Jugoslaviji znaša malo manj kakor 400 milijonov dinarjev, toča pa ima na vesti skoro 230 milijonov dinarjev!

Vsodržavni čebelarški kongres se je otvoril 23. t. m. v Beogradu.

Izseljeniška kvota za julij in avgust je izčrpana. Preveč ljudi hrepeni po Ameriki!

Iz Velike Kikinde poročajo, da je osem dijakov tamošnje višje gimnazije vdrla v fizikalni laboratorij, eden najbogatejših šolskih laboratorijev v Jugoslaviji, ter ga izropalo. Škoda je znašala 40.000 Din. Vsi vlomilci so že aretirani. Ob tej priliki je prišla policija na sled predrzni tatinski tolpi, ki je že dolgo časa uganjala svoj posel v Kikindi in okolici. Člani te družbe obstajajo iz samih gimnazijcev, peto in šestdesolcev, 21 po številu! Drugod je mladina v tej dobi zaljubljena in piše slabe pesmice, no, ti iz Kikinde ga pa lomijo!

Spopadi in uboji na bolgarsko grški meji se nadaljujejo. Grške čete so ujele več komitašev, ki bodo prepeljani v Solun in javno ustreljeni.

Na Grškem je vlada v težkem konfliktu z mornariškimi častniki, ki se nočejo pokoriti njenim sklepom, da bi na kopno prišli in se dali pozapreti. Mornariški komandant Polialeksis namerava izvršiti državni prevrat. Uporni mornarici so se po zadnjih vesteh priključili tudi atenski kopničarji in še je pričakovati, da se jim pridružio drugi deli vojske. Grška stoji pred vojaško diktaturo. Za eno Mehiko smo na svetu bogatejši.

V Nespolju se fašistovska nasilja nadaljujejo. Več stavkujočih delavcev, zlasti tramvajskih uslužbencev je bilo smrtno ranjenih. Oblast je proti nasiljem tako nastopila, da je pozvala — stavkujoče, naj zopet prično delati. Stavke so tudi faktično končane.

UPTON SINCLAIR:

134. nadalj.

France Kremen.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Pripeljali so ga v sobo, v kateri je sedelo za mizo sedem častnikov s strogimi in svečnimi obrazi. Perkins je podpiral obtožence pod pazduho, tako da je izgledalo, kakor da sam bode. Posadili so ga na stol. France se je ozrl okrog sebe — toda na obrazih, ki so se vpirali vanj, je našel malo upanja.

Predsednik vojnega sodišča je bil major Gaddis, ki je bil profesor ekonomije na velikem vseučilišču pred vojno; to se pravi, da ga je potrdil sindikat bankirjev kot moža, ki veruje v vladajoči razred in ki sploh ni v stanju spremeniti svoje kapitalistične vere. Kdor je spadal v njegov družaben krožek, ga je spoznal kot gracioznega in kultiviranega gentlemana, ki je zelo držal na svojo čast; bil je prepričan, da dolžnost nižjih razredov je, ubogati, in eksistenca civilizirane družbe zavisi od tega, da se delavcem vtepa pokorščina v glavo.

Zraven njega je sedel polkovnik Nye, zelo drugačen tip. Nye je bil vojaški pustolovec v Mehiki, potem je pa obogatel kot kapitan ene tistih tolpi, ki so jih organizirale velike ameriške korporacije za razdiranje štrajkov pred vojno. Bil je poveljnik privatne armade, ki je štela pet tisoč mož,

je treba zatreti takoj v popju. France je bil obtožen nepokorščine in hujkanja k vstaji — in kazen za prestopok je smrt.

France je sedel na stolu in le deloma se je zavedal, kaj se godi v sobi, kajti bolela sta ga otekla palca in zvite roke. Iskrice upanja je ugasnila in vsled tega se ni zanimal za obravnavo; vsa njegova energija je bila porabljena za prenašanje bolečine. Ko so ga vprašali, kje je dobil letake, je molčal; in ko ga je tožitelj stresel za ramo, je zastokal. Kapitan Ardner je prijazno in sladko pripovedoval obtožencu, da je njegov zagovornik, ga ga brani in njemu naj zaupa — toda France pa ni hotel niti pogledati. Samo dvakrat je France oživel.

Major Gaddis se je glasno zgražal, da se more sin velike ameriške demokracije pridružiti boljševiški golazni, katera uganja največji terorizem v Rusiji, požiga, ubija, muči ljudi —

»Kdo govori o mučenju?« je vrisnil France in se napol dvignil s stola. »Ali me nista mučili vi — trgali me na kosce?«

Sodniki so ostrmeli.

»Mučili?« je vprašal kapitan Cushin.

»Da, mene ste mučili več dni, morda cel teden — jaz ne vem, koliko časa — v ječi!«

[Dalje prih.]

Zato, ker se jim pod Mussolinijem predobro godi, se Italijani letos izseljujejo še mnogo bolj nego v lanskem letu. V prvih šestih letošnjih mesecih se je izselilo 210.842 ljudi, v istem času lani 190.184. Glavni tok laških izseljencev se uravnava na Francosko, kamor je letos odšlo približno 124.000 oseb.

Herriot je dobil v senatu zaupnico za svoje delovanje na londonski konferenci. Na Francoskem bi bila stvar torej v redu. Slabše pa je — i seveda! — na Nemškem, kjer se v državnem zboru ravnokar vršijo velike debate o odobravanju stališča nemške vlade nasproti reparacijskemu načrtu. Skrajna levica in desnica skušata z vsemi sredstvi, najbolj s kričanjem in razbijanjem, pokvariti kakor doslej vedno Nemčiji ugodni položaj. Nemški nacionalci so kakor vedno ne ptič ne miš. Enako kričijo tudi komunisti. Odločitev je v par dneh.

V francoskem parlamentu je bil vložen predlog za uvedbo majoritetnega volilnega reda. Po tem redu bi vsako okrožje volilo po enega poslanca na vsakih sto tisoč prebivalcev. Tisti kandidat je izvoljen, ki dobi pri prvi volitvi večino. Pri drugi volitvi zadostuje relativna večina. V slučaju enakosti glasov je izvoljen starejši kandidat. Druga volitev se vrši vedno na soboto pa razglasitvi prvega volilnega izida.

Belgijci izpraznijo Dortmund prve dni septembra.

Belgijski socialistični voditelj Vandervelde pripotuje te dni z letalom na Balkan, kjer bo po raznih mestih Jugoslavije, Bolgarske in Rumunske predaval o povojnem socializmu.

Tudi na Holandskem se je kruh podražil.

Z zloglasnih Solovječkih otokov prihajajo nova poročila o zgrozečnosti, ki jih izvršujejo boljševiški rablji med tam interniranimi jetniki. Solovječki otoki se nahajajo na daljnem severu v Belem morju. 40% vseh jetnikov je bolnih na tuberkulozi in strašnem skorbutu, trije so zblazneli, 6 so jih koncem lanskega leta ustrelili. Ker so ječe na Solovječkih otokih prenapolnjene, so poslali del jetnikov še dalje proti severu v neki samostan na zapuščenem otoku. Sovjetska vlada dela na to, da ji vsi ti jetniki pomrejo. Ruski socialistični emigranti zaupajo v Macdonalda, da bo on posredoval radi teh nesrečnikov. V istem času, ko uganjajo boljševiki takšne strahote nad proletarci socialisti, se prostituirajo s koncesijami in podobnim z buržoazijo vsega sveta. Kdo še dvomi, da vlada v Rusiji najreakcionarnejša buržoazija, ki si je nadela samo-zavoljo večje sigurnosti komunistično ime?

Sovjetska vlada izdeluje državni proračun, ki bo prvič po revoluciji uravnotežen. Proračun bo znašal 2080 milijonov zlatih rubljev, ki bodo razen neke malenkosti vsi kriti z davki.

Papežovo pomožno odposlanstvo v Rusiji odpotuje te dni domov, ker niso mogli obnoviti sporazuma, ki ga je svojčas v Rimu podpisal Vorovski. Preostale zaloge živin in zdravil so razdelili med bolnike in vojne invalide.

V Hajdarabadu (Indija) je prišlo do ponovnih grozovitih pretepov med pravovernimi Hinduji in pravovernimi moslemi. Registrirajo že več mrtvih. Položaj je sedaj takšen, da si Hinduji niti iz hiše ne upajo. — Ljudstvo, ki se med seboj pretepa zaradi svetih krav in nevidnih alahov, pa slične verske ropotije, ni vredno in ne bo doseglo političnega osvobođenja.

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 27.— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 252. Hrvatska.

Nekaj kritike k SK.

Ker je naš strokovni kongres [med tem je seveda že davno minil. Op. ur.] slišimo, kako je vodstvo ta tri leta pod Svetkovim predstvom vodilo. Pred skoro tremi leti so bili odžagani stari sodrugi, ki so to komisijo vodili vedno v blato. Svetek se je trudil na vse načine, da se to blato očisti in povsod je dobil večino, zlasti pri kovinarjih, ki smo bili v Sloveniji najmočnejša organizacija.

Tako je škalal noč in dan, da bi dosegel svoj stolček. Nas kovinarje je vjel najprej, ker je bil naš centralni tajnik in dan pred strok. kongresom je bil izvoljen za predsednika kovinarjev. Še isti večer nas je vpeljal sredi noči v uredništvo „Napreja“ in nam kazal načrte nove ofenzive za Strokovni kongres, ki se je drugi dan pričel. Tako je imel večino in bil izvoljen za predsednika SK.

Sedaj smo imeli velikega moža, ki bo izboljšal organizacijo, priboril delavstvu večji košček kruha ter šurnik, ki je bil še pomanjkljiv.

Prekleto nas je speljal na led! Organizacije so zgubile 50% članov, nekatere še več. Kakor je že njegova navada se bo izgovarjal na člane in zaupnike — hotel je pa sam vse najbolje vedeti, kakor sam pravi, da je prebrisan. Tako je nekemu Celjancu, ko mu je na kovinarski seji očital, da je od nas članov plačan, odgovoril, da to ni res, ampak da je plačan od svoje prebrisane glave. To se res ni zlagal, ker je bil res tako prebrisan, da nas je na led speljal! Pa taka prebrisanost dolgo ne traja, tako tudi pri Svetku ne bo.

Ne mislim pa s tem nikomur svetovati, da bi strokovno org. zapustil, nasprotno, še bolj trdno or-

ganizirajte, tako, da ne bo v tvojem podjetju nobeden neorganiziran. Tako smo delali z veseljem, dokler ni prišel general Svetek.

Organizacija mora imeti vodstvo, ki izpolnjuje, kar je bilo sklenjeno. Tukaj je pa bilo drugače. Ta predsednik je mislil, da je sam gospodar, kakor pri kmetih, kadar oče izroči sinu posestvo, s katerim potem sin lahko vse naredi, kar hoče. Prav tako si je ta Frenček predstavljaj. Ker smo drugi tudi že nekaj organizatoričnega dela videli in sodelovali, zato mi v Celju nismo vse prav dali, kakor je diktilal, tako sva jaz in s. Mlakar v opozicijo stopila. Nakar je pokazal s prstom: tam so vrata, glej da se mi zgubiš ven! Nakar je s. Mlakar rekel: Tako pa ne bo šlo, da bi se iz našega lokala zaupniki ven metali! Pa še enkrat hujše je bilo in ukazal je drugim zaupnikom, da morajo naju dva ven vreči, [če ne greva same]. Seveda v Celju mu ni nobeden izpolnil takega vojaškega ukaza.

Pripomniti moram, da sva s s. Mlakarjem največ držala organizacijo kvišku v Westnovi tovarni, zato je naju najpoprej ven vrgel; ker je bila 22. leta 13 tednov stavka — nazadnje smo bili [21 zaupnikov] v ječo vrženi in sploh šmrc, Mlakar in jaz najdalje. Kje je bil tedaj ta vsemočno Frenček in njegov prijatelj Golmajer? O tem Golmajerju sploh nima pomena, da bi govoril, ker ga prištevam k tistim, ki se igrajo v vrlec, ki so 6 let stari. Ampak nekaj še. Ko ni vedel Frenček, kako bi zopet v Celju začel ofenzivo, ni več sam prišel, ampak je poslal Golmajerja in še nekoga, podpredsednika Ljubljanske kovinarske organizacije. Ta podpredsednik se je izrazil pred vsem članstvom, da je vsakega vinarja škoda, katerega je dobil s. Oset podpore. Take diktatorije smo imeli, potem pa imej zaupnik veselje delovati, ker po eni strani te kapitalist naganja iz kraja v kraj, delavstvo, ki še ni zavedno, te črti in izdaja pri kapitalistu, ker ga vedno dregaš za tiste prispevke, nazadnje pa pride predsednik SK, pa te ozmerja in ti vrata pokaže. Vprašam vse zavedne člane in zaupnike: Ali je to prav? Tako mora vsakemu veselje umreti, kakor je v Celju kovinarjem in sploh po celi Sloveniji pod predstvom Svetka.

Kličem pa vsem članom in zaupnikom: držite organizacije in organizirajte in nikakor ne dopuščajte, da bi se organizacije cepile, kakor nekateri nameravajo. Te organizacije, ki so še sedaj, držile, tisti pa, ki hoče kaj novega, na ustanovi organizacije tam, kjer je še veliko za organizirati, potem pa združiti in zediniti, da bo proletariat imel močan zid, ki bo dobro držal pred kapitalističnimi kanoni.

V prvi vrsti morate gledati katero osebo boste izvolili v vodstvo, kakor je bil dosedaj Svetek.

Oseba je največ kriva, ako ne deluje pravilno v prid članov. Ako bi bil Svetek pravilno deloval, bi imel danes 100% več članov ter tudi 100% ali pa še več v blagajni, potem bi imeli člani in zaupniki zaupanje v njega! Tako bi mu lahko izrekli absoltorij — tako ga pa ni vreden.

Zatorej je dolžnost sedaj vsakega posameznika, da dela na to, da bo imel vedno oči obrnjene na voditelje, kako delajo, — ker le po delu bomo sodili, pa naj bo osebni prijatelj ali pa osebni sovražnik.

Sovražstvo proti osebi ne sme v organizaciji škodovati, ako je pa največji tvoj prijatelj, pa če vidiš, da škoduje za organizatorično delo, ga tudi ne smeš skrivati ker je tvoj prijatelj, ampak resnico povej javno! Imaš več prijateljev v organizaciji, ki jim oni škoduje, zato delaj v prid večini, ne pa enemu. Taw, kjer ima eden dobiček, imajo drugi škodo.

Osebo nisem jezen na Svetka, ampak proti njegovemu delu sem nasprotnik! Kdor bo delo izvrševal, mu nihče ne more nič očitati. N. pr. s. Leskošek v Celju, ker tako nekatere vodilne osebe proti njemu delujejo! Zakaj mu nič ne morejo? Ker svoje delo opravlja! Tudi jaz nimam kaj kritizirati, čeprav sem že proti njemu v opoziciji bil in sem tajno zasledoval njegovo delo, pa nisem nič napak našel. Ker je delo pravilno opravil, zato ga po delu spoštujem. Ni enega človeka na svetu, da bi se mu mislil prikupiti, pa je lahko cesar ali pa kralj, kritizirati si pa tudi usojam, pa naj bo hudč ali pa bog.

Člani, bodite na samega sebe ponosni! Kateri se natančno zaveda, da je svoje delo pravilno izpolnil, gradi in snazi, da bo naša cerkev čista, v kateri hočemo enkrat brez prepira bratsko živeti in za svoje sovražnike tudi nekaj dozditi, ker so tudi ljudje, potem bojo pripoznali, da nismo take zverine, kakor dosedaj mislijo! Še enkrat, ne obupajte, delujte, čeprav mnogokateremu strašno slaba gre; meni je že tako šlo, da ni mogoče povedati, pa še vedno naprej korakam, po ječah sem bil že večkrat, samo za pravico, pa ko pridem nazaj, bom zopet naprej korakal, in še bom tudi tiste dobil, ki smo že skupaj delovali in danes spijo! Potem pa lahko pride zopet Svetek, pa mu bomo mi vrata pokazali. O tem bomo še govorili! — Fr. Oset, [Dunaj].

Proletarci!

Gostilne in kavarne, ki nočejo vašega lista, najbrž tudi vašega denarja ne marajo.

Ustrezite jim!

Dopisi.

Če ni drugega napredka, je pa vsaj pri volitvah. Na Vidmu obstoji klerikalna stranka SLS. Pri obč. volitvah je pa nastala nova še bolj klerikalna „Katoliška delavna stranka.“ Ali se bo tudi v verskih zadevah kaj razlikovala? Obstoji tudi socialistična organizacija Kmetstvo delavska zveza. Pri volitvah je nastala nova še bolj kmetstvo delavska „napredna“ stranka. Najbrže za „boljše sloje“, da se razlikujejo od resničnih delavcev in malih kmetov, da rajši pomagajo samostojnejem kozle streljati. Nekoč so sklenili občinski očetje naslikati na cerkvi velikega sv. Krištofa, da je segel z glavo do strehe. Ko so očetje sosednje občine to videli, so premišljevali, kako bi oni še večjega naslikali. Oglaš se slikar: „Bom jaz naredil.“ „Ni mogoče, ker ni stena višja od one.“ „To je moja skrb.“ In si da skrbno ograditi prostor, da ga nihče pri slikanju ne moti. Ko je bilo delo končano, pridejo gledat. Sv. Krištof si je zavezoval čevlje in je s hrbotom dosegel do strehe. „Pa vendar le ni višji kakor oni,“ so rekli nekateri. „Počakajte, da si čevlje zaveže in se pokonci zravna! Pa najbrže še danes čakajo. Napredek pa le je.

Velenje. Živel alkohol! Gospod Legat, postaje-načelnik v Velenju, je vnet demokrat Pribičevičevega kova [morda tudi orjunaš?]. Ob priliki sestave kandidatnih list za občinske volitve je bil pridno na delu. Ker na njegovo „demokracijo“ nihče nič ne da, da bi se stranka g. Legata razširila, se je g. Legat poslužil seveda „plemenitih narodnih del,“ da je spravil svojo listo skupaj. Ta plemenitost se je zlivala v gostilni Ježovnik, kamor so prišli tudi taki, ki radi pijejo, kadar kak kapitalist plača. Od tod tudi izvira, da je imel g. Legat 10 ljudi iz kurilnice in postajnega osobja. Nas bi bilo sram, če bi se posluževali takih od alkohola degeneriranih elementov, ki tvorijo steber velenjske „Demokracije“.

MALI IN VELIKI TATOV.

Če gladen delavec vzame hlebec kruha, kos mesa ali vrečo premoga, ga aretirajo in zapro. Proces je zelo kratek — brez ceremonij in legalnih izvijanj.

Vse nekaj drugega je, če vzameš tisoče hektarov obsežna polja, gozde, vodne sile in rude, ali pa če olajšaš blagajno katerega vladnega departementa za nekaj milijonov, vsa javnost ve, da je bila tatvina izvršena. Toda treba je dolgih preiskav, ki stanejo davkoplačevalce milijone. To še ni dovolj. Ko poda preiskovalna komisija svoj izrek, najame predsednik par advokatov, katerim je tudi treba šteti tisočake. Zadeva se vleče po sodnih instancah, obravnave se odlagajo, in končno se na vse skupaj pozabi.

Nastavljenec na banki, ki ukrade kak stotak, nima te sreče, ker ni „prominenten državljani“. Če postane kak delavec tat, magari iz nujne potrebe, ga to ne oprošča krivde, Marš v zapor!

V razredni družbi je zmerom tako: male tatove obešajo, velike izpuščajo. Ta rek bo resničen, dokler bomo imeli sistem profitarstva in grabeštva.

UTRINKI.

Če si hočeš pridobiti med maso ugled, se ravnaj po vetru. Vsak dan vrzi klobuk v zrak, da najdeš v katero smer piha veter. Tja jo udari. I-mej v listnici zmerom kos papirja, na katerem boš imel označeno svoje prepričanje. Če se bo zavoj bankovcev debelil, bo to znamenje, da imaš dobro prepričanje, če ne, si na napačni poti in najbrž propadaš! Najbolje je, da ravnas tako-le: Če si med klerikalnimi ljudmi, bodi klerikalen, ultraklerikalen in da svojo pobožnost tudi dokažeš, podari ženskam lepe rožne vence, otrokom, če so dovolj odrasli, pa mašne knjižice obrobline s slonovino. Manjšim daj svete podobice. Če si med naprednimi ljudmi, ki jim je napredek zabavljaječ, čez socialiste, glej, da boš še boljše zabavljaj kakor oni, če pa te nesrečni slučaj zanese med ljudi, ki so socialisti, jim pripoveduj koliko si že storil za socialistično stvar, koliko žrtvoval, koliko organizacij ustanovil in kako bi delal čudeže v socialističnem gibanju, če ne bi bilo „voditeljev“ ki so te ovirali pri tvojem nesebičnem delu in ti metali polena pod noge. Tako delaj, pa te bodo vsi radi imeli, z vsemi boš lahko izhajal in z vsemi trgoval. Listačca se ti bo debelila, dokaz, da je tvoje prepričanje na pravem mestu.

Delavci imajo žuljave roke in potrebujejo v boju proti svojim sovražnikom tudi žuljave možgane.

„Naprej“ bo zmagal zato, ker ga pišejo delavci sami. Pišite še bolj, da pride zmaga tem preje!

Čitajte naš tisk!

Lastnik: „Sloga“, r. z. z. o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

25 VII. Tiskarna bratov Rumpel v Krškem 1103